

Conferința Internațională a Organizațiilor Prietene ale
Asociației Comunelor din România

Declarație finală
AUTONOMIA LOCALĂ, TEMELIA STATULUI

București, 25 februarie 2025

1. Noi, organizațiile prietene ale Asociației Comunelor din România, considerăm autonomia locală ca o piatră de temelie a societății noastre și un fundament al statului modern, bazat pe suveranitatea poporului. Autonomia locală oferă servicii publice esențiale pentru calitatea vieții cetățenilor. Prin urmare, acordarea de competențe extinse în cadrul autonomiei locale pe principiul subsidiarității este una dintre caracteristicile cheie ale unui stat democratic, bazat pe statul de drept, cu o societate dezvoltată.
2. Autonomia locală este o temă care se află în centrul proiectului european și, nu numai, de peste șapte decenii. Autoritățile locale au jucat un rol central în reconstrucția oricărui stat modern, și în consolidarea prieteniei între națiunile lumii. Sărbătorim o călătorie colectivă către state mai descentralizate, mai receptive și mai incluzive.
3. Considerăm Carta europeană a autonomiei locale drept un document fundamental. Aceasta a devenit un punct de referință pentru autonomia locală și continuă să inspire reforme în întreaga Europă și nu numai. Carta europeană a autonomiei locale subliniază că administrațiile locale sunt componente fundamentale ale sistemelor democratice și prevede în mod explicit că acestea ar trebui să fie independente în procesele lor decizionale. Articolul 9 din Carta europeană a autonomiei locale subliniază că administrațiile locale trebuie să aibă resurse financiare adecvate și stipulează că aceste resurse ar trebui să fie structurate astfel încât să permită administrațiilor locale să le determine și să le utilizeze în conformitate cu propriile politici.
4. Autoritățile locale și regionale se confruntă în prezent cu o furtună de provocări și crize - financiare, demografice, structurale și de mediu - în timp ce se adaptează la noile modele de guvernare și la cerințe din ce în ce mai complexe. În același timp, responsabilitățile autorităților locale s-au extins. Sunt adoptate din ce în ce mai multe reglementări statutare care trebuie puse în aplicare de autoritățile locale, în special în sectorul social. Aceste presiuni necesită nu doar noi politici, ci și o regândire a modului în care guvernăm la nivel local, cu mai multă cooperare, flexibilitate și sprijin financiar pentru autoritățile locale și regionale.
5. Autoritățile publice la nivel regional sau local se luptă cu bugete restrânse. Este din ce în ce mai dificil să se implementeze proiecte importante și să se ofere servicii publice de înaltă calitate. Multe dintre

serviciile furnizate de autoritățile locale nu sunt co-finanțate de guvernele statale și/sau federale. Acest lucru le restricționează sever capacitatea de a acționa. Aleșii locali se confruntă cu decizii dificile dacă doresc să mențină servicii publice de înaltă calitate accesibile tuturor.

6. Salutăm cooperarea în cadrul administrației locale. Pentru a economisi resurse și a lucra mai eficient, multe administrații locale cooperează între ele, nu numai în țară, ci și la nivel european și internațional. Acest lucru are la bază faptul că provocările cu care ne confruntăm sunt adesea împărțite dincolo de granițele naționale/continentale. Suntem uniți în valorile noastre, dar și de misiunile și responsabilitățile noastre locale, pe care ni le asumăm împreună cu concetățenii noștri.
7. Suntem profund îngrijorați de reformele teritoriale și administrative determinate de reducerea cheltuielilor bugetare. Cercetările bazate pe date au arătat că, uneori, astfel de reforme produc rezultate mixte și o contra-tendință de (re)centralizare. În multe țări, presiunile politice și economice recente au determinat guvernele centrale să reafirme controlul asupra competențelor gestionate în mod tradițional de autoritățile locale. Această recentralizare poate submina principiile subsidiarității și autonomiei locale, care sunt esențiale pentru funcționarea democrației și furnizarea eficientă a serviciilor publice. Atunci când austeritatea și planificarea bugetară pe termen scurt domină procesul decizional, autoritățile locale riscă să își piardă flexibilitatea, perspicacitatea și proximitatea necesare pentru a satisface nevoile unice ale cetățenilor. Un astfel de rezultat este atât nedorit, cât și potențial dăunător pentru calitatea democrației locale, sentimentul de identitate și apartenență la comunitate, precum și încrederea cetățenilor în stat.
8. Autonomia nu înseamnă doar independență administrativă și financiară; implică, de asemenea, responsabilitatea democratică și aderarea la statul de drept. Autonomia administrației locale necesită, de asemenea, o abordare de guvernare care să consolideze cooperarea dintre administrația centrală și cea locală.
9. Suntem profund îngrijorați de viitorul politicii de coeziune a Uniunii Europene, dar și la nivelul altor state din spațiul extraeuropean. În ultimele decenii, sprijinul Uniunii Europene a permis administrațiilor locale să modernizeze infrastructura, să stimuleze creșterea economică și să îmbunătățească calitatea vieții tuturor cetățenilor. Semnele actuale sunt foarte îngrijorătoare. Comisia Europeană dă semne că se îndreaptă, din ce în ce mai mult, către o abordare mai centralizată în gestionarea programelor de finanțare ale Uniunii. Acest lucru supune unui risc serios principiul parteneriatului, un aspect esențial al gestionării teritoriale europene a fondurilor Uniunii Europene. Încercarea de a limita politica de coeziune a Uniunii Europene va complica și mai mult perspectivele finanțelor publice la nivel național, în special programele naționale de sprijin privind dezvoltarea locală. În acest fel, disparitățile regionale se pot adânci și mai mult, adică bogații vor deveni mai bogați și săracii vor deveni mai săraci. În aceste condiții, dezvoltarea durabilă, despre care politicienii vorbesc cu atâta nerăbdare, va rămâne un obiectiv de neatins. Oamenii simt acest lucru, iar încrederea lor în stat se va eroda și mai mult.

Pentru ca autonomia locală să își îndeplinească responsabilitățile față de cetățeni și să pună în aplicare politicile stabilite la nivel național și internațional, solicităm următoarele:

1. Un model de guvernare echilibrat care integrează atât supravegherea centrală, cât și autonomia locală.
2. Protejarea principiilor democratice, în special a principiului subsidiarității. Acestea se află în centrul proiectului european și al aspirației pentru crearea unei comunități cu un viitor comun pentru omenire.

3. Continuarea reformelor sistemului privind autonomia locală, care ar oferi o bază pentru funcționarea mai eficientă a autorităților regionale și locale. Pentru ca descentralizarea să funcționeze în practică, este necesar să se îmbunătățească constant capacitățile autorităților locale de a-și exercita competențele.

4. Stimularea vitalității locale pentru a promova cooperarea reciproc avantajoasă, conectivitatea interpersonală și abordarea în comun a problemelor și provocărilor globale, cum ar fi criza climatică globală, reducerea sărăciei la nivel mondial, creșterea calității vieții oamenilor, facilitarea redresării economice și a creșterii favorabile incluziunii, precum și protejarea păcii, stabilității și dezvoltării regionale. Dezvoltarea relațiilor între state necesită, de asemenea, vitalitate la nivel local.

5. Susținerea principiului conform căruia principalul indicator al eficacității oricărei reforme administrativ-teritoriale constă în satisfacția oamenilor cu privire la calitatea vieții, activitatea și participarea lor la luarea deciziilor. Nu bunăstarea oamenilor ar trebui să fie subordonată reformei, ci reforma ar trebui să fie subordonată îmbunătățirii calității vieții oamenilor. Oamenii și colectivitățile locale nu ar trebui sacrificate de dragul reformei sau al regulilor de aur; mai degrabă, orice reformă ar trebui să fie un mijloc de creștere a calității vieții oamenilor.

6. O autonomie locală puternică înseamnă un stat puternic. Autoritățile locale care oferă cele mai importante servicii în mod continuu locuitorilor lor vor evidenția eficiența oricărui stat. Este greu de imaginat o țară fără autorități locale puternice, rurale și urbane.

Această declarație ne îndeamnă pe toți să lucrăm împreună - dincolo de granițe și subiecte - pentru a promova reforme care sporesc capacitățile locale, rezistând în același timp forțelor care amenință să erodeze autonomia locală și să dizolve comunitățile. **Viitorul nostru colectiv depinde de asta!**

Krzysztof IWANIUK

Vicepreședinte

Uniunea Comunităților Rurale din Republica Polonă
(URCRP/ZGWRP)

Membru în Comitetul European al Regiunilor

Primar Terespol, Polonia

Cemil ARSLAN

Secretar General

Uniunea Municipalităților din Marmara,

Turcia

Sun XUEQING

Secretar General

Asociația Poporului Chinez pentru Prietenia cu Țările
Străine (CPAFFC)

Asociația Chineză de Prietenie Internațională a
Orașelor (CIFCA)

Republica Populară Chineză

Tatiana BADAN

Președinte

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)

Primar Selemet, Moldova

Johannes PRESSL

Președinte

Asociația Municipalităților din Austria

Primar Ardagger, Austria

Christoph SCHNAUDIGEL

Copreședinte

Consiliul Comunelor și Regiunilor din Europa
(CCRE/CCRE)

Președinte district Karlsruhe, Republica
Federală Germania

Dušan RAIČEVIĆ

Președinte

Rețeaua Asociațiilor de Autorități Locale din sud-
estul Europei (NALAS)

Primar Bar, Muntenegru

Fortuné PELLICANO

Președinte al Grupului de lucru Franța-România

Asociația Franceză a Consiliului Comunelor și
Regiunilor din Europa (AFCCRE)

Viceprimar Brest, Franța

Abdelaziz DEROUICHE

Președinte

Asociația Marocană a Președinților Consiliilor
Prefecturilor și Provinciilor din Regatul Marocului
(AMPCPP)

Președinte al Consiliului Prefectural din Rabat,
Moroc

Goran CVETANOVIĆ

Președinte

Asociația Autorităților Locale din Republica
Serbia (SCTM)

Primar Leskovac, Serbia

Velina ZAIATS

Vicepreședinte

Asociația Comunităților Teritoriale Amalgamate
din Ucraina (AATC)

Primar Dunaivtsi, Ucraina

Emil DRĂGHICI

Președinte

Asociația Comunelor din România

Primar

Comuna Vulcana-Băi, România